

Kvalitetssystem för forskning

Publicerad: 2025-03-10

Beslutsfattare: Anders Fällström

Ansvarig funktion: Universitetsledningens stab

Handläggare: Vicerektor för kvalitet

Beslutsdatum: 2025-03-10

Giltighetstid: Tillsvdare

Senaste översyn: 2021-12-21

Sammanfattning: Syftet med Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning är att skapa struktur för kvalitetssäkring och systematisk kvalitetsutveckling av universitetets forskning.

Tidigare versioner:

2021-09-07: Fastställande av kvalitetssystem för forskning

Innehållsförteckning

1. Grundläggande förhållningssätt	3
1.1 Kvalitetskultur	4
2. Kvalitetsarbetets struktur och upplägg	4
2.1 Fakultetsvisa rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen	7
3. Utgångspunkter för kvalitetsarbetet (Del 1)	8
3.1 Kvalitetspolicy för forskning	8
3.2 Roller och ansvar	9
3.3 Delaktighet och engagemang	11
3.4 God forskningssed	11
3.5 Forskningens frihet	12
3.6 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling	13
3.7 Sambandet mellan forskning och utbildning	13
3.8 Jämställdhet	14
3.9 Samverkan och nyttiggörande	14
3.10 Stödverksamhet och infrastruktur	15
4. Kontinuerligt kvalitetsarbete (Del 2)	15
5. Kvalitetsuppföljningar (Del 3)	16
6. Kvalitetsutvärderingar (Del 4)	17
6.1 Egeninitierade utvärderingar	17
6.2 Externinitierade utvärderingar	18
7. Rutiner för dialog och kommunikation (Del 5)	19
7.1 Kvalitetsdrivande verksamhetsdialoger	19
7.2 Information till allmänheten	20
8. Rutiner för utveckling och förnyelse (Del 6)	21
9. Beskrivning av uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter	22
9.1 Uppföljningar på central nivå	22
9.2 Egeninitierade utvärderingar	23
9.3 Externinitierade utvärderingar	24

1. Grundläggande förhållningssätt

Syftet med Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning¹ är att skapa struktur för kvalitetssäkring och systematisk kvalitetsutveckling av universitetets forskning. En central utgångspunkt i Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning är det gemensamma ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning som utarbetats av SUHF och som fastställdes 2019².

Mittuniversitetet ska vara drivande i arbetet för öppen vetenskap samt arbeta aktivt med de åtaganden som innefattas i CoARA³. Mittuniversitetets processer och arbetssätt för att säkra och utveckla forskningens kvalitet ska vara proaktiva, systematiska och integrerade i all verksamhet, inklusive verksamhetsplanering, budget och uppföljning. Kvalitetsarbetet ska således präglas av att

- mål för aktiviteter formuleras och kommuniceras;
- processer och arbetssätt organiseras och resurssätt i förhållande till satta mål;
- ansvar tydligt framgår;
- processer och arbetssätt genomförs och följs upp;
- att uppföljningar och utvärderingar kommuniceras och används som grund för utvecklings- och förbättringsarbete;
- kvalitetsarbetet integreras i lärosätets uppföljnings- och planeringsarbete.

¹ Se Handläggningsordning för Mittuniversitetets styrdokument, MIUN 2021/290.

² SUHF (2019) *Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning*.

³ <https://coara.eu/agreement/the-agreement-full-text/>

1.1 Kvalitetskultur

En framgångsrik kvalitetskultur bygger enligt *European University Association* dels på en gemensam värdegrund och ett gemensamt engagemang hos alla medarbetare, dels på en tydlig struktur och väldefinierade processer.⁴ Mittuniversitetet ska verka för en sådan kvalitetskultur.

Mittuniversitetets kvalitetsarbete utgår ifrån de etablerade akademiska värden och arbetsformer som sedan länge är naturliga inslag i den kvalitetskultur som präglar verksamheten. Denna kvalitetskultur karaktäriseras av ständig förbättring och förnyelse driven av medarbetare och studenter. I *Mittuniversitetets strategi 2019-2026*⁵ beskrivs de värderingar som är vägledande för kvalitetsarbetet.

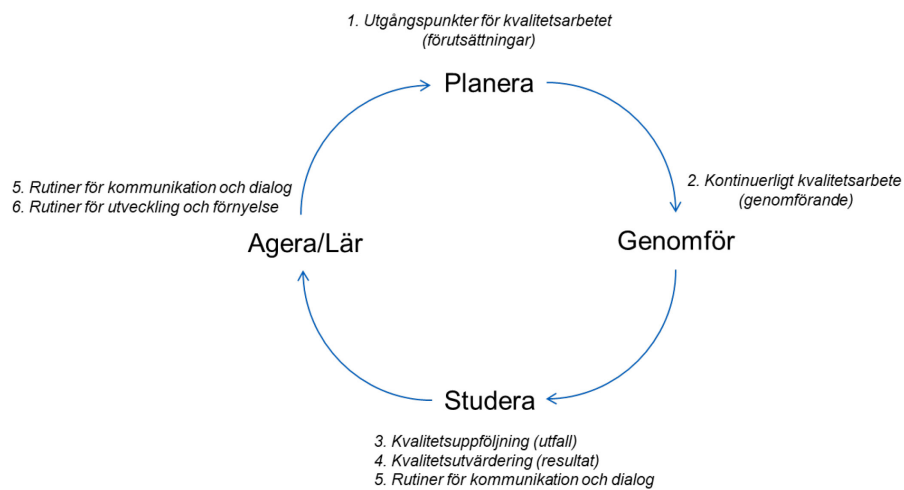
Den kvalitetskultur som genomsyrar forskningen ska ta sig uttryck i etablerade och inbyggda former för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling där den kollegiala granskningen (peer review) och seminariediskussionen är centrala inslag. Forskningens kvalitet och relevans ska fortlöpande prövas i interna och externa processer, nationellt och internationellt.

2. Kvalitetsarbetets struktur och upplägg

Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning bygger på den systematik som illustreras i förbättringscykeln, även kallad PDSA-cykeln (Plan-Do-Study-Act), figur 1. Det innebär att kvalitetsarbetet initieras och planeras, att åtgärder genomförs, att resultat studeras samt att kvalitetsarbetet leder till lärande, förbättring och utveckling.

⁴ Ex Sursock, A. (2011) *Examining Quality Culture Part II: Processes, Tools – Participation, Ownership and Bureaucracy*, Brussels: EUA.

⁵ MIUN 2018/1006

Figur 1. Förbättringscykeln (inspirerad av W.Edwards Deming, 1986)⁶.

Mittuniversitetets kvalitetssystem består av sex sammanlänkade delar (se figur 2):

Del 1 utgångspunkter för kvalitetsarbetet som berör forskningens förutsättningar;

Del 2 kontinuerligt kvalitetsarbete som i huvudsak berör forskningens genomförande;

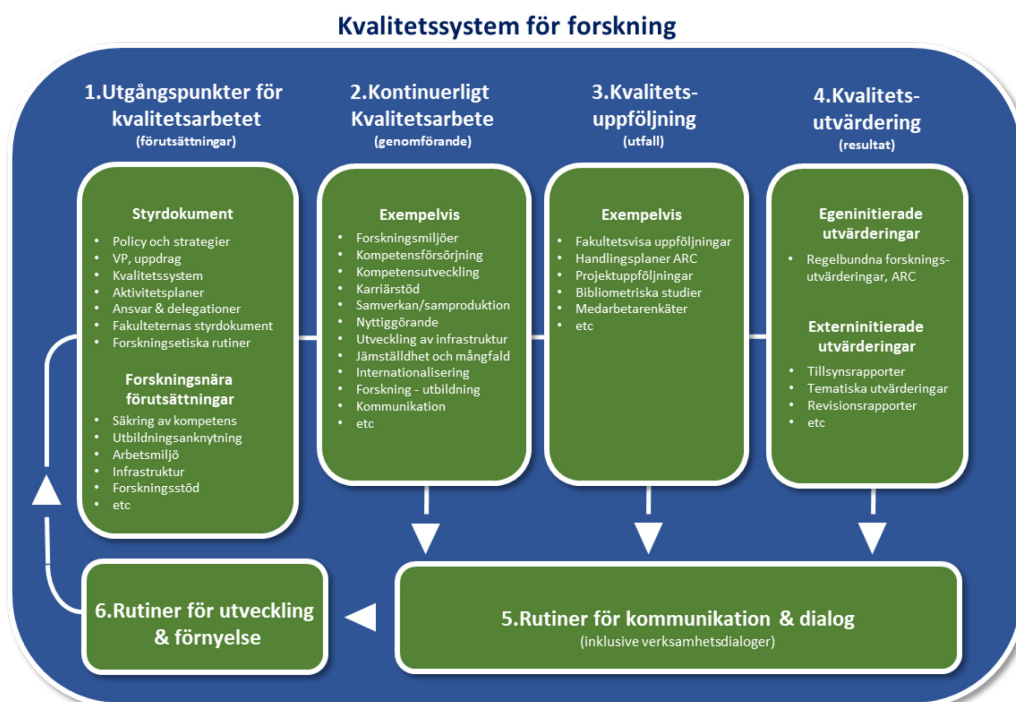
Del 3 kvalitetsuppföljning som mäter och värderar olika former av utfall;

Del 4 kvalitetsutvärdering som granskar resultat av forskningen;

Del 5 rutiner för kommunikation och dialog;

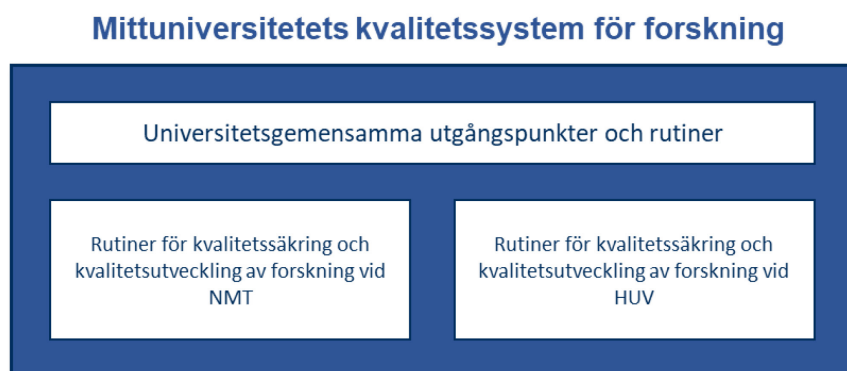
Del 6 rutiner för utveckling och förnyelse.

⁶ Deming, W.E (1986) *Out of the Crisis*, Cambridge University Press, Cambridge, Massachusetts.

Figur 2. Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning.

Detta dokument omfattar de universitetsgemensamma delarna i Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning medan det fakultetsvisa arbetet beskrivs i fakulteternas rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen, se figur 3.

Figur 3. Kvalitetssystemets uppbyggnad.

2.1 Fakultetsvisa rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen

Huvuddelen av arbetet med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen bedrivs inom fakulteterna. Respektive fakultet har således beslutat om fakultetsvisa rutiner⁷ (*Rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen vid fakulteten för HUV respektive NMT*) som omfattar del 1-6 i figur 2, det vill säga principer och arbetsformer för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen⁸. I rutinerna tydliggörs hur fakulteterna säkerställer att de kontinuerligt samlar in, analyserar och använder information med bäring på forskningens kvalitet och relevans som underlag för kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar.

I rutinerna inkluderas bland annat följande områden:

- God forskningssed
- Forskningens frihet
- Kompetensförsörjning, kompetensutveckling och karriärstöd
- Sambandet mellan forskning och utbildning
- Jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande
- Samverkan och nyttiggörande
- Arbetet med forskningsutvärderingar (ARC)
- Rutiner för publicering och kommunikation
- Uppföljning av stödverksamhet och infrastruktur för forskning
- Rutiner för forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse.

⁷ MIUN 2021/198 resp. MIUN 2020/1688

⁸ Se rektorsuppdrag MIUN 2020/1688

3. Utgångspunkter för kvalitetsarbetet (Del 1)

Kvalitetssystemet för forskning ska understödja det strategiska arbetet på alla nivåer inom universitetet och ska ytterst bidra till realiseringen av universitetets vision, mål och strategi, se *Mittuniversitetets strategi 2019-2026*⁹. Kvalitetssystemet inbegriper all forskning och är uppbyggt med strukturer, rutiner och processer för att säkra hög kvalitet i forskningen.

Med *utgångspunkter för kvalitetsarbetet* avses principer, aktiviteter och dokument som är styrande för forskningsverksamheten och dess förutsättningar.

3.1 Kvalitetspolicy för forskning

Mittuniversitetet ska bedriva forskning som bidrar till vetenskaplig utveckling och en hållbar samhällsutveckling. Mittuniversitetets forskning ska vara erkänd inom vetenskapssamhället och inom samhället i övrigt.

Forskningen ska bedrivas genom aktivt deltagande i den nationella och internationella kunskapsutvecklingen och genom användandet och utvecklandet av vetenskapliga teorier och metoder i enlighet med god forskningssed. Som del i detta ska Mittuniversitetet samverka med det omgivande samhället.

Forskningen ska uppfylla kraven i Höskolelagen och Höskoleförordningen och värna om forskningens frihet och trovärdighet. Mittuniversitetets forskning ska säkerställa utbildningens vetenskapliga grund genom att den integreras i all undervisning.

För att säkerställa och utveckla forskningens kvalitet ska Mittuniversitetet bedriva ett proaktivt, systematiskt och inkluderande kvalitetsarbete som är integrerat i verksamheten och i verksamhetsstyrningen. Kvalitetsarbetet ska

⁹ MIUN 2018/1006:3

bidra till förverkligandet av universitetets vision och strategiska mål samt uppfylla yttre kvalitetskrav. Kvalitetsarbetet ska innefatta såväl kvalitetssäkring som ständig utveckling av forskningens förutsättningar, genomförande samt utveckling och förnyelse.

3.2 Roller och ansvar

I *Arbetsordning för Mittuniversitetet*¹⁰ beskrivs roller och ansvar på olika nivåer.

I *Arbetsordning för fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier*¹¹ samt

*Arbetsordning för fakulteten för humanvetenskap*¹² redovisas vilka organ och

befattningshavare inom fakulteterna som får fatta beslut för respektive

fakultetsnämnds räkning. Universitetsdirektören ansvarar för kvalitetsarbetet inom förvaltningen.

Funktion/Nivå	Ansvar i kvalitetssystemet
Universitetsstyrelse	Universitetsstyrelsen beslutar om den interna resursfördelningen och uppföljningen av denna avseende universitetets långsiktiga mål, vision och strategier, planeringsförutsättningar samt verksamhetsplan och budget. ¹³
Rektor	Rektor ansvarar för att leda universitetets strategiutveckling och verksamhetsplanering samt att genomföra universitetsövergripande uppföljning av verksamhet och ekonomi.
Utbildningssamordningsorganet	Organet har uppdrag att diskutera och driva fakultetsövergripande utbildningsfrågor och samordningsfrågor samt i vissa fall bereda sådana frågor för ledningsrådet.
Mittuniversitetets doktorandråd	Rådet hanterar universitetsövergripande frågor som berör utbildning på forskarnivå. Doktorandrådet ska även bidra till kvalitetssäkring av forskarutbildningen och vara ett forum för erfarenhetsutbyte över fakultetsgränserna.

¹⁰ MIUN 2019/580

¹¹ MIUN 2019/1139

¹² MIUN 2019/658

¹³ HF 2 kap. 2 §

Funktion/Nivå	Ansvar i kvalitetssystemet
Forskningsetiska rådet	Rådet är ett rådgivande organ som kan genomföra granskningar av projekt och ge råd och synpunkter. Rådet kan även ge råd och rekommendationer på en ansökan innan den skickas till Etikprövningsmyndigheten.
Rådet för god forskningssed	Rådet ansvarar för universitetets utredningar av andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som provas särskilt enligt LAO.
Fakultetsnämnder	Fakultetsnämnderna har ett övergripande ansvar för kvalitet och kvalitetsutveckling av innehållet i fakultetens verksamhet. Fakultetsnämnderna fastställer långsiktiga övergripande strategier och handlingsplaner (verksamhetsplaner) på grundval av inriktning beslutad av universitetsstyrelsen eller rektor.
Dekaner	Dekanerna ansvarar för uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet inom fakultetens ansvarsområde samt att vidta relevanta åtgärder till följd därav.
Råd för utbildning på grund- och avancerad nivå (GRUR/GRU)	Råden har till uppgift att bevaka och främja utbildningen på grund- och avancerad nivå. Råden ska verka för att utveckla och säkerställa kvalitet i all utbildning på grund- och avancerad nivå inom respektive fakultet.
Råd för utbildning på forskarnivå (FUR/RUF)	Råden har till uppgift att bevaka och främja utbildningen på forskarnivå. Råden har ett kvalitetsansvar för utbildningen på forskarnivå inom respektive fakultet.
Anställningsråden	Råden har till uppgift att bereda anställningsärenden för fakultetsnämnden. Råden ska följa upp resultatet av de processer som anställningsrådet ansvarar för.
Programråden	Råden har till uppgift att arbeta med kvalitetsutveckling inom respektive utbildningsprogram.
Ämneskollegier	Kollegierna ansvarar för kvalitet och utveckling av kurser inom sitt ansvarsområde.
Ämnesföreträdare	Ämnesföreträdarna ska utöva ett övergripande kvalitetsansvar för ämnet
Prefekter	Prefekterna ansvarar för personal, planering, kvalitetsarbete, samordning och utveckling av

Funktion/Nivå	Ansvar i kvalitetssystemet
	institutionen och samordning med program i vilka institutionen medverkar.
Universitetsledningens stab (ULS)	Universitetsledningens stab ansvarar för att vid behov uppdatera Mittuniversitetets kvalitetssystem.

De kollegiala arbetsformerna och de kollegiala organen är av central betydelse för Mittuniversitetets kvalitetsarbete, dels i form av deltagande i kvalitetsgranskningar genom peer review-förfarande, dels genom Mittuniversitetets kollegiala ledningsorgan. Till dessa hör, förutom fakultetsnämnder och tillhörande råd, till exempel ämnes-, forskar- och handledarkollegier.

3.3 Delaktighet och engagemang

I Högskoleförordningen framhålls att kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för lärosätets personal och studenter¹⁴. Mittuniversitetet ska ha systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos medarbetare, doktorander och studenter, se bland annat uppföljningsaktiviteterna i kapitlet *Beskrivning av uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter*.

Samtliga chefer vid Mittuniversitetet har ett ansvar att skapa goda förutsättningar för delaktighet i kvalitetsarbetet och för att stimulera detta finns bland annat ett samverkansavtal mellan arbetsgivare och fackliga organisationer som reglerar medarbetarnas inflytande. Detta gäller i såväl verksamhetsfrågor som policyfrågor.

3.4 God forskningssed

God forskningssed betyder att det går att lita på att forskningen håller hög kvalitet, att forskningen utförs och rapporteras på ett sanningsenligt sätt,

¹⁴ HF 1 kap. 4§

utförs med respekt för viktiga samhälleliga värden, samt att forskaren tar ansvar för sin forskning och dess följdverkningar.

All forskning vid Mittuniversitetet ska följa vedertagna principer för god forskningssed, det vill säga den moraliska praxis som utvecklas då forskningens olika aktörer i dialog med det omgivande samhället kritiskt reflekterar kring forskningsverksamheten¹⁵. Vidare ska Mittuniversitetet följa de nationella rekommendationer om god forskningssed som beslutats av Sveriges universitets- och högskoleförbund¹⁶ och den europeiska kodexen för forskningens integritet som publiceras av All European Academics, ALLEA. Alla medarbetare vid Mittuniversitetet ansvarar för att god forskningssed följs.

Mittuniversitetet ska bedriva ett förebyggande arbete för att främja god forskningssed. Misstankar om avvikelser från god forskningssed hanteras av Rådet för god forskningssed¹⁷ enligt särskild handlägningsordning¹⁸.

Oredlighet i forskning definieras som allvarliga avvikelser från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning¹⁹. Misstankar om oredlighet i forskning utreds av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, NPOF.

3.5 Forskningens frihet

Det fria kunskapssökandet är en av hörnstenarna i ett demokratiskt samhälle. Autonomi och akademisk frihet ska således vara centrala utgångspunkter för all forskning vid Mittuniversitetet. Forskningen ska stå fritt från påtryckningar från omvärlden och försvara forskningens frihet, integritet och

¹⁵ SOU 1999:4

¹⁶ SUHF, Rekommendationer för hanteringen av misstankar om avvikelser från god forskningssed, 2020-05-20.

¹⁷ MIUN 2020/2739

¹⁸ MIUN 2020/2738

¹⁹ SFS 2019:504

kvalitet. I detta har fakulteterna ett ansvar att främja och följa upp forskningens frihet.

3.6 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Mittuniversitetet ska säkerställa att all undervisande personal har såväl den vetenskapliga som pedagogiska kompetens som motsvarar utbildningsverksamhetens behov. Rättvisa och transparenta processer för rekrytering och kompetensutveckling av personalen ska tillämpas.

Det systematiska arbetet med kompetensförsörjning ska avse att etablera, tillämpa och följa upp processer som syftar till att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla samt avveckla personal²⁰. I *Mittuniversitetets anställningsordning*²¹ finns fastställda mål för rekrytering av lärare, se även fakulteternas arbetsordningar avseende säkerställande av lärarkompetens. Regler och kvalitetskriterier för olika anställningar samt handlägningsordningar finns beslutade.²²

Mittuniversitetets attraktivitet som arbetsgivare är av central betydelse för en framgångsrik och långsiktig kompetensförsörjning. Mittuniversitetet ska arbeta med strategisk kompetensförsörjning med tillhörande kompetensförsörjningsplaner och medarbetarsamtal. Den övergripande strategiska kompetensförsörjningsplanen ska ange universitetets prioriterade mål inom området. Medarbetarsamtalet skall leda till en individuell utvecklingsplan, som grundar sig på verksamhetens mål och inriktning och den anställdes fort- och vidareutbildning.

3.7 Sambandet mellan forskning och utbildning

Sambandet mellan forskning och utbildning regleras i Högskolelagen²³ och säkerställs initialt i samband med utbildningens inrättande. Sambandet ska

²⁰ Mittuniversitetets medarbetarportal under rubriken *Chefsstöd*

²¹ MIUN 2013/1282

²² Mittuniversitetets medarbetarsidor

²³ HL SFS 1992:1424

utgöra en central grund i utbildningens kontinuerliga utveckling och förnyelse.²⁴ Att stärka och synliggöra kopplingen mellan forskning och utbildning och att särskild omsorg ägnas professionsutbildningar är ett av de uttalade målen i *Mittuniversitetets strategi 2019-2026*.

Från forskningens perspektiv medför detta en strävan att forskningen som bedrivs vid Mittuniversitetet också ska komma utbildningen till gagn²⁵.

3.8 Jämställdhet

Mittuniversitetet ska verka för att jämställdhet främjas i forskningens förutsättningar och genomförande. Mittuniversitetet ska arbeta systematiskt för en jämn könsfördelning i grupper som bereder och beslutar avseende forskningens förutsättningar och genomförande.

Jämställdhetsarbetet ska vara en integrerad del i kvalitetsarbetet och omfatta jämställda karriärvägar, möjligheter till kompetensutveckling och forskning på lika villkor. Arbetet med jämställdhet ska kontinuerligt följas upp och relevanta förbättringar genomföras.

3.9 Samverkan och nyttiggörande

Samverkan i forskningen ska bidra till samhällets utveckling i vid mening, bidra till forskningens kvalitet och vitalitet samt skapa värde i verksamheten hos samarbetspartnern. De forskare som genom samverkan exponeras för problemställningar och utmaningar i näringsliv och samhälle får därigenom insikter som kan omsättas i förnyelse och kvalitetsutveckling i forskning och utbildning. Ömsesidighet, ömsesidig nytta, kunskapsutbyten, och gemensam utveckling av nya kunskapsområden är därmed både målet för och kännetecknen på god samverkan²⁶.

²⁴ MIUN 2015/817

²⁵ MIUN 2018/1820

²⁶ Se även SUHF (2018) *Lärosätenas samverkan med det omgivande samhället – utgångspunkter och principer*.

Mittuniversitetet ska, bland annat genom innovationskontoret *Fyrklöver*²⁷, arbeta för en forskningskultur som stimulerar entreprenörskap samt nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat. I detta arbete ska forskare erbjudas kvalificerat stöd i processen att nyttiggöra forskningsbaserad kunskap. Holdingbolaget Miun Holding AB:s främsta uppgift ska vara att kommersialisera forskning och kunskaper framtagna inom Mittuniversitetet och göra dem tillgängliga för samhället samt att stärka samarbetet mellan universitetet och näringslivet.

3.10 Stödverksamhet och infrastruktur

Detta område omfattar exempelvis forsknings- och innovationsrådgivning, rådgivning avseende forsknings- och forskareetik samt stöd i samband med publicering, datalagring och forskningsansökningar. Det inkluderar även tillgång till laboratorier, utrustning och annan apparatur.

Mittuniversitetet ska följa upp stödverksamhet och infrastruktur för forskning och vid behov vidta ändamålsenliga kvalitetshöjande åtgärder.²⁸ Stödverksamhet och infrastruktur utvärderas i samband med ARC-utvärderingarna (se vidare beskrivning i avsnitt 6.1).

4. Kontinuerligt kvalitetsarbete (Del 2)

Det kontinuerliga kvalitetsarbetet ska vara systematiskt, det vill säga följa förbättringscykeln (figur 1) och kännetecknas av löpande förbättringar i den dagliga verksamheten. Kvalitetsarbetet baseras alltså inte bara på de cykliska uppföljningar och utvärderingar som beskrivs i kapitlet *Beskrivning av uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter*. Utifrån genomförda aktiviteter ska lämpliga åtgärder vidtas löpande för att förbättra och utveckla forskningen och de aktiviteter som är värdeskapande för studenterna, doktoranderna och medarbetarna.

²⁷ IK Fyrklöver består av KaU, LnU, OrU och Miun (samordnande).

²⁸ MIUN 2021/198 resp. MIUN 2020/1688

Ett led i arbetet med att främja det kontinuerliga kvalitetsarbetet är en årlig utlysning av särskilda utvecklingsprojekt (*Allmänna lärosätesprojekt, ALP*)²⁹. Projekten syftar till att stimulera Mittuniversitetets utveckling med projekt och kan fungera som piloter eller förstudier för en bredare användning inom lärosätet.

5. Kvalitetsuppföljningar (Del 3)

Med kvalitetsuppföljning avses här en regelbunden mätning eller undersökning som på olika sätt samlar in och sammanställer information om en viss verksamhet eller utfallet av genomförda aktiviteter. Kvalitetsuppföljningar är mindre omfattande än kvalitetsutvärderingar och metoden omfattar sällan självvärdering eller extern bedömning.

Mittuniversitetet ska kontinuerligt samla in, analysera och använda relevant information med bäring på forskningens kvalitet och relevans, som underlag för kvalitetsutveckling, prioriteringar och strategiska beslut. Dessa uppföljningar kan vara både kvantitativa och kvalitativa.

Beskrivningar av det fakultetsvisa arbetet med regelbunden kvalitetsuppföljning av forskningen återfinns i *Rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen vid fakulteten för HUV respektive NMT*³⁰.

Ett centralt inslag i Mittuniversitetets arbete med kvalitetsuppföljningar är de terminsvisa verksamhetsdialoger med bilaterala överenskommelser som närmare beskrivs i avsnitt 7.1.

²⁹ MIUN 2018/715

³⁰ MIUN 2021/198 resp. MIUN 2020/1688

6. Kvalitetsutvärderingar (Del 4)

Med kvalitetsutvärdering avses här en relativt omfattande genomlysning av en verksamhet och metoden inkluderar vanligtvis självvärdering och extern bedömning. Här ingår arbetssätt för att utvärdera resultat av kvalitetsarbetet samt att granska forskningens kvalitet. Utvärderingarna är antingen egeninitierade eller externinitierade, se del 4 i figur 2.

6.1 Egeninitierade utvärderingar

Oberoende och återkommande kollegiala utvärderingar av all forskning (så kallade *Assessment of Research and Co-production, ARC*) genomförs sedan 2013. Utvärderingarna genomförs med bedömningskriterier härledda ur Högskolelagen, Högskoleförordningen, UKÄ:s bedömningsgrunder³¹ samt de kvalitetskriterier som antogs av SUHF 2019³². Sedan 2023 är Mittuniversitetet ansluten till CoARA varför de bedömningskriterier som tillämpas i utvärderingarna ska harmoniera med CoARAs åtaganden. Utvärderingarna genomförs i normalfallet med ett intervall på mellan sex och sju år.

De lärosätesövergripande forskningsutvärderingarna syftar till att utveckla universitetets forskning i enlighet med universitetets vision och strategiska mål samt att stärka forskningsmiljöernas kvalitetsutvecklande förmågor. Ett uttalat mål för processen är att den ska vara kvalitetsdrivande och bygga på forskarnas delaktighet. Genomförandet ska bidra till reflektion och fördjupad analys av forskningens nuläge samt att stödja utvecklingen av kort- och långsiktiga mål. Utvärderingen ska särskilt beakta forskningens utveckling efter tidigare utvärderingar.

Utvärderingarna omfattar all forskning för en utvärderingsperiod som beslutas inför varje utvärdering. Såväl ämnesforskning som forskning vid Mittuniversitetets centrum utvärderas. Fakulteterna beslutar om indelning av forskningen i utvärderingsenheter, så kallade *Units of Assessments* (UoA).

³¹ Se UKÄ:s hemsida.

³² SUHF (2019) *Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning*.

Fakulteterna kan besluta om att undanta ett ämne med ingen eller mycket begränsad forskningsvolym från utvärderingen.

Utvärderingarna genomförs ur ett nationellt och internationellt perspektiv och genomförs på engelska med internationellt sammansatta expertpaneler. Panelernas sammansättning regleras i handlingsplanen.

Till varje forskningsutvärdering fastställs en handlingsplan som omfattar förutsättningar, organisation, genomförande, tidplan och budget. Handlingsplanen beslutas av rektor. Gemensamt för utvärderingarna är att bedömningsunderlaget omfattar relevanta uppgifter och indikatorer, självvärderingar och platsbesök. Expertpanelerna författar en rapport om vardera UoA. Rapporterna ska innehålla förslag till strategiska beslut beträffande forskningscentrum och ämnesforskning samt förslag till åtgärder för att kvalitetsutveckla forskningen.

Planeringen och genomförandet av utvärderingarna sker i nära samverkan med fakulteterna. Utfallet från utvärderingarna behandlas i respektive fakultet enligt fastställda rutiner³³. Utvärderingsresultaten och en analys av dessa behandlas i ledningsrådet och universitetsstyrelsen.

Information om, och resultat av utvärderingarna och vidtagna kvalitetshöjande åtgärder ska publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt inom och utanför universitetet. För varje utvärdering utarbetar kommunikationsavdelningen en kommunikationsplan.

Utöver dessa kan Mittuniversitetet efter behov initiera andra utvärderingar.

6.2 Externinitierade utvärderingar

Bland de forskningsrelaterade utvärderingar som är externt initierade finns Vetenskapsrådets nationella utvärderingar av utvalda forskningsfält, UKÄ:s granskning av universitetets kvalitetssystem för forskning, UKÄ:s tematiska

³³ MIUN 2021/198 resp. MIUN 2020/1688

utvärderingar samt den juridiska lärosättestillsyn som föregår samma granskning. För dessa utvärderingar gäller samma interna ledningsprocesser som för egeninitierade utvärderingar.

7. Rutiner för dialog och kommunikation (Del 5)

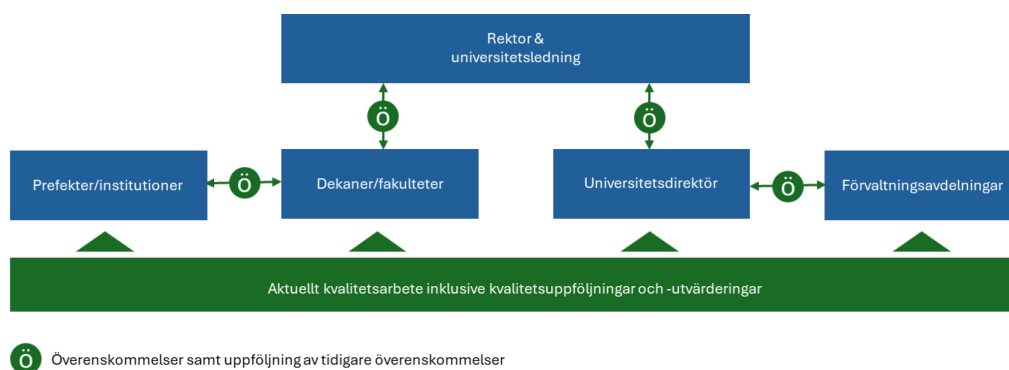
Åtgärder som planeras eller genomförs till följd av en uppföljning eller utvärdering, ska kommuniceras till samtliga berörda, se vidare kapitlet *Beskrivning av uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter*. Kommunikationen ska följa de vägledande principer som framgår i Mittuniversitetets kommunikationspolicy.³⁴ Policyn anger vad som gäller för såväl intern som extern kommunikation samt kommunikationsansvaret för både medarbetare och olika roller/funktioner.

7.1 Kvalitetsdrivande verksamhetsdialoger

Universitetsledningen och dekanerna ansvarar för att genomföra terminsvisa och strukturerade verksamhetsdialoger³⁵ som omfattar rektorsdialoger med fakulteterna, förvaltningen samt dekandialoger med fakulteternas institutioner, se figur 4. Prefekterna ansvarar för att föra dialoger med företrädare för den kollegiala organisationen. Verksamhetsdialogerna ska inkludera en återkommande dialog kring forskningens kvalitet och relevans och i förekommande fall beröra de aktiviteter som omfattas av kvalitetssystemet, inklusive prognoser, utfall och resultat samt identifierade utmaningar och utvecklingsbehov.

³⁴ MIUN 2019/180

³⁵ MIUN 2019/1118

Figur 4. Struktur för verksamhetsdialoger inklusive överenskommelser.

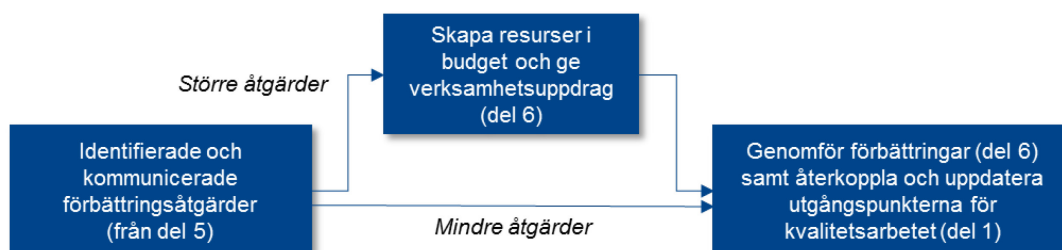
Utifrån verksamhetsdialogerna ansvarar rektor, universitetsdirektör och dekaner för att upprätta bilaterala överenskommelser om hur de olika ledningsnivåerna kan stötta utvecklingen lokalt i verksamheten, samtidigt som den lokala verksamheten bidrar till att uppfylla övergripande målsättningar. Överenskommelserna och erfarenheterna från föregående period utgör en bas för verksamhetens inriktning fram till nästkommande dialogtillfälle, när uppföljning och förnyad diskussion om den fortsatta riktningen sker utifrån underlaget från föregående dialog och verksamhetens utveckling sedan dess. Verksamhetsdialogerna ger därmed inspel till verksamhetsplaneringen. Diskussioner förs därefter i ledningsgrupper utifrån ett helhetsperspektiv för lärosätet.

7.2 Information till allmänheten

Mittuniversitetet ska tillämpa en hög grad av transparens och kontinuerligt informera om universitetets kvalitetsarbete. Vidare ska Mittuniversitetet publicera information om verksamheten som är tydlig, korrekt, objektiv, uppdaterad och lättillgänglig.

8. Rutiner för utveckling och förnyelse (Del 6)

Sista steget i förbättringscykeln, lär-steget i figur 1, syftar till att säkerställa att resultat från uppföljningar, utvärderingar och övrigt kvalitetsarbete (exempelvis genom verksamhetsdialoger och fakulteternas rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen) leder till förbättring och förnyelse av forskningen samt att tillämpade arbetssätt utvecklas. Det betyder att förbättringsåtgärder av större omfattning ska resurssättas och relevanta uppdrag införas i verksamhetsplan för Mittuniversitetet och aktivitetsplaner på fakultetsnivån samt att åtgärder återkopplas i förbättringscykeln och leder till uppföljning och utveckling i Utgångspunkter för kvalitetsarbetet, del 1 i figur 2. Se även de specifika rutinerna i anslutning till respektive aktivitet i kapitlet Beskrivning av uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter. Mindre förbättringsåtgärder, det vill säga åtgärder som inte kräver särskilda verksamhetsuppdrag eller särskilt budgetutrymme ska genomföras inom ramen för ordinarie verksamhet. Samtliga förbättringsåtgärder ska återkopplas till utgångspunkter och förutsättningar (del 1) så att de kan följas upp och uppdateras vid behov.

Figur 5. Rutiner för utveckling och förnyelse av utbildningen i relation till kvalitetssystemets delar i figur 2.

9. Beskrivning av uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter

Nedan beskrivs några centrala kvalitetsuppföljningar och kvalitetsutvärderingar som avser universitet som helhet. De fakultetsspecifika aktiviteterna för uppföljning och utvärdering av forskningen beskrivs i dokumenten Rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen vid fakulteten för HUV respektive NMT.

9.1 Uppföljningar på central nivå

Universitetsövergripande indikatorer (1-årscykel)	
Syfte	Indikatorerna utgör ett underlag för analys av och dialog och ska indikera särskilda utvecklingsbehov.
Ansvarig	Universitetsledningen stab
Genomförande	Uppföljningen består av löpande mätning och analys av vissa nyckelfaktorer som har central betydelse för universitetets strategi. Indikatorerna härleds från de effekter som universitetets verksamhet avses leda till enligt strategin, och bygger på uppföljningsbehov utifrån verksamhetsdialogerna (attraktivitet, relevans, kvalitet och hållbar utveckling).
Intressenter	Universitetsstyrelsen, studenter/doktorander, ledningsråd, fakulteter och förvaltning.
Dialog och kommunikation	Indikatorerna utgör underlag för analys och diskussion inom ramen för exempelvis verksamhetsdialogerna. Det är alltså resonemangen kring varför indikatorvärdena ser ut som de gör, och vad de säger om vår forskning, som utgör deras primära bidrag till verksamhetsutvecklingen.
Utveckling och förnyelse	Utifrån verksamhetsdialogerna träffas överenskommelser om hur man från centralt håll kan stötta utvecklingen lokalt. Diskussioner förs sedan i ledningsgrupper utifrån ett helhetsperspektiv för lärosätet.
Läs vidare	Mittuniversitetets styrmodell ³⁶ Mittuniversitetets medarbetarportal <i>Uppföljning</i> .

³⁶ MIUN 2019/1118

Intern uppföljning av kvalitetssystemet (3-årscykel)	
Syfte	Syftet är följa upp kvalitetssystemets funktion och efterlevnad.
Ansvarig	Central kvalitetshandläggare
Genomförande	Kartläggning av genomförda aktiviteter och intervjuer med chefer, lärare, administratörer, doktorander med flera.
Intressenter	Ledningsråd, fakulteter, centrum och institutioner.
Dialog och kommunikation	Resultatet av uppföljningen presenteras och diskuteras med universitetsledning och fakulteter. En sammanfattning av uppföljningen publiceras i medarbetarportalen.
Utveckling och förnyelse	Utvecklingsåtgärder identifieras avseende metoder, arbetssätt och dess efterlevnad. Dessa kan vid behov medföra justering av kvalitetssystemet.
Läs vidare	Se under <i>kvalitetsarbete</i> på Mittuniversitetets medarbetarportal.

9.2 Egeninitierade utvärderingar

Återkommande utvärdering av all forskning, ARC (ca 6-årscykel)³⁷	
Syfte	Att utveckla universitetets forskning i enlighet med universitetets vision och strategiska mål samt att stärka forskningsmiljöernas kvalitetsutvecklande förmågor.
Ansvarig	Mittuniversitetets ledningsråd.
Genomförande	Kollegial granskning som genomförs med internationellt sammansatta paneler enligt fastställd handlingsplan. Underlag för bedömning är självvärderingar, sammanställning av väsentliga uppgifter och platsbesök. Resultaten sammanställs i offentliga rapporter. Utvärderingen samordnas med utvärdering av forskarutbildningen.
Intressenter	Ledningsråd, fakulteter inklusive FUR/RUF, berörda institutioner och förvaltning.
Dialog och kommunikation	Se handlingsplan (kommunikationsplan) för respektive forskningsutvärdering.
Utveckling och förnyelse	Förbättrings- och utvecklingsaktiviteter resurssätts och implementeras enligt processbeskrivningen i figur 4.
Läs vidare	Se Mittuniversitetets interna webbplats under <i>forskning</i> .

³⁷ Avser all forskning vid universitetet, åren 2013/14, 2021/22 och därpå i ca sexårscykel.

9.3 Externinitierade utvärderingar

Mittuniversitetets forskning och närliggande verksamhet kan vara föremål för externt initierade utvärderingar i olika former. De resultat som framkommer i samtliga utvärderingar ingår i de rutiner som omfattas av universitetets kvalitetsarbete. Nedan beskrivs tre av dessa utvärderingar.

Vetenskapsrådets nationella forskningsutvärderingar³⁸	
Syfte	Att ge en nationell bild i ett internationellt perspektiv av resultaten av forskning i Sverige inom ett visst ämne eller tema.
Ansvarig	Respektive fakultet.
Genomförande	Internationella paneler som granskar ett urval av forskningsämnen enligt särskild rutin.
Intressenter	Ledningsråd, fakulteter inklusive FUR/RUF, berörda institutioner.
Dialog och kommunikation	Offentliggörande av rapporter sker via Vetenskapsrådet. Intern information sker på Mittuniversitetets webbplats.
Utveckling och förnyelse	Förbättrings- och utvecklingsaktiviteter resurssätts och implementeras enligt processbeskrivningen i figur 4.
Läs vidare	Vetenskapsrådets hemsida

Tematiska utvärderingar, UKÄ (6-årscykel)	
Syfte	Att bidra med kunskap och nationella jämförelser av lärosätenas arbete kring aktuella områden.
Ansvarig	Samordning genom ULS.
Genomförande	Avser ett urval av tematiska områden enligt UKÄs plan och med process fastställd av UKÄ. En intern processbeskrivning för alla utvärderingar som genomförs av UKÄ återfinns i <i>Handläggningsordning för UKÄ-granskningar vid Mittuniversitetet</i> . ³⁹

³⁸ Vetenskapsrådet, Dnr 3.2.2018-00113

³⁹ MIUN 2024/2244

Tematiska utvärderingar, UKÄ (6-årscykel)	
Intressenter	Universitetsledning, fakulteter, institutioner, förvaltning, ämneskollegier, doktorander, studenter och allmänhet.
Dialog och kommunikation	Den interna kommunikationsprocessen följer <i>Handläggningsordning för UKÄ-granskningar vid Mittuniversitetet</i> .
Utveckling och förnyelse	Förbättrings- och utvecklingsaktiviteter resurssätts och implementeras enligt processbeskrivningen i figur 4.
Läs vidare	Se UKÄs hemsida ⁴⁰ samt Mittuniversitetets medarbetarsidor för kvalitetsarbetet.

Utvärdering av kvalitetssystemet, UKÄ (ca 6-årscykel)	
Syfte	Utvärderingen syftar dels till att granska lärosätenas kvalitetsarbete i forskningen, dels till att bidra till lärosätenas kvalitetsutveckling.
Ansvarig	Samordnas via ULS.
Genomförande	Enligt UKÄs modell och tidplan. En intern processbeskrivning för alla utvärderingar som genomförs av UKÄ återfinns i <i>Handläggningsordning för UKÄ-granskningar vid Mittuniversitetet</i> .
Intressenter	Ledningsrådet, fakulteter, institutioner, ämnes- och forskarkollegier, studenter och allmänhet.
Dialog och kommunikation	Offentliggörande av rapporter sker via UKÄ. Den interna kommunikationsprocessen följer <i>Handläggningsordning för UKÄ-granskningar vid Mittuniversitetet</i> .
Utveckling och förnyelse	Förbättrings- och utvecklingsaktiviteter resurssätts och implementeras enligt processbeskrivningen i figur 4.
Läs vidare	Se UKÄs hemsida samt Mittuniversitetets medarbetarsidor för kvalitetsarbetet.

⁴⁰ Se UKÄs hemsida